

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

מאמר אתם נצבים – ה'תשל"ד

מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור לראש השנה, היתשע"ה

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים וארבע לבריאה

שבעים שנה להסתלקות-הילולא של כ"ק הרלו"צ ז"ל

פתח דבר

לקראת ראש השנה ושבת תשובה הבעל"ט — הננו מוציאים לאור מאמר ד"ה אתם נצבים גו' (בהוצאה חדשה ומתוקנת), שנאמר בהתוועדות כ"ה אלול, ה'תשל"ד*. הנחה בלתי מוגה**.

*

בתור הוספה — מכתב (תדפיס מ"אגרות-קודש", שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

כ"ט אלול ה'תשע"ז, ערב ראש השנה ה'תשנ"ה
שבעים שנה להסתלקות-הילולא של כ"ק הרלו"צ ז"ל
ברוקלין, נ.י.

(* לפני ארבעים שנה.

** יש לציין שבשיחה שלאחרי המאמר אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א, שהתוועדות (פתאומית) זו היא ענין של "הכנסת אורחים", שכן, כאשר מתאספים חסידים של אותו רבי, כ"ק מו"ח אדמו"ר, יש לשמוח לכל לראש ב"דבר מלכות" — מאמר ("א וואַרט") של רבינו הזקן, שלפניו — הבעש"ט והרב המגיד, ושלאחרי — רבותינו נשיאינו עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר. ודבר טוב — יש למהר ולעשותו מיד, ולא לדחותו ליום הש"ק.

©

Published and Copyright 2014 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610 info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch, Inc.

5774 • 2014

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

תוכן המאמר

מעלת ראש השנה אפילו לגבי מתן תורה – שבמ"ת הי' משה מחיצה בפ"ע כו' ובנ"י מחיצה בפני עצמם, ואילו בר"ה, אתם נצבים היום כולכם ראשיכם שבטיכם וגו' מחוטב עציך עד שואב מימין¹. הטעם שקורין פרשה זו (פרשת אתם נצבים היום וגו') לפני ר"ה, כיון ש"היום" קאי על ר"ה – אף שלכאורה היו צריכים לקרותה ביום ר"ה ("היום") עצמו – כי, בכל ענין צ"ל הכנה לפני², אתערותא דלתתא, כמודגש במיוחד בנוגע לר"ה, יום ברוא אדה"ר, שאז נפעל כללות ענין עבודת המטה. זוהי מעלת ר"ה לגבי בריאת העולם בכ"ה אלול (העילוי דבריאת יש מאין, וכן העילוי דבריאת האור שנברא ביום ראשון) – מצד עבודת המטה². בריאת העולם בכ"ה באלול היא בבחי' כה, "כדמותנו", וע"י בריאת האדם (בר"ה) נפעל בעולם בחי' "זה" – דירה לו ית' בתחתונים. ולכן היתה בריאת האדם (לא רק) "בצלמנו (אלא גם) כדמותנו", כדי שיהי' לו חיבור אל הבריאה שיוכל לפעול בה. אבל תחילה צ"ל החיבור ד"בצלמנו כדמותנו" בעבודת האדם עצמו – שהגילוי דעצם הנפש ("בצלמנו") יומשך בכל הכחות ("כדמותנו") עד לכח הכי תחתון. ודוגמתו בכללות בני" – החיבור ד"כולכם" עם חילוקי המדריגות ד"ראשיכם שבטיכם גו' מחוטב עציך ועד שואב מימין"³.

קריאת פרשת אתם נצבים לפני ר"ה ענינה עבודת האדם כפי יכלתו בהחיבור דבצלמנו (עצם הנפש, כולכם) וכדמותנו (פרטי הכחות, ראשיכם גו' עד שואב מימין); ועי"ז נמשך ענין זה מלמעלה באופן נעלה יותר, בר"ה⁴.

---

(3) ס"ה"ו.

(4) ס"ד"ח.

---

(1) ס"ב.

(2) ס"ג"ד.

בס"ד. יום ה' פ' נצבים, כ"ה אלול, ה'תשל"ד

(הנחה בלתי מוגה)

אתם נצבים היום כולכם לפני הוי' אלקיכם (ולאח"ז מפרט) ראשיכם שבטיכם גו' מחוטב עציך עד שואב מימין¹. וידוע הדיוק בזה מרבתינו נשיאינו², דכיון שנאמר כולכם, מה נוגע למנות את כל הפרטים ראשיכם שבטיכם עד חוטב עציך ושואב מימין. ובפרט שהענין דכולכם הוא באופן שנצבים גו' לפני הוי' אלקיכם, ושם הרי זה לכאורה באופן שלא ניכר שוע לפני דל³, השוה ומשוה קטן וגדול⁴, וא"כ איך שייך לומר שביחד עם זה שנצבים גו' לפני הוי' אלקיכם, ישנם גם חילוקי המדריגות ראשיכם שבטיכם עד חוטב עציך ושואב מימין.

(ב) **ויובן** ע"פ מה שמבאר רבינו הזקן בלקו"ת בתחילת הפרשה⁵, "הנה פרשה זו קורין לעולם לפני ראש השנה⁶, ומרומז במלת היום דקאי⁷ על ר"ה, כי זה⁸ היום תחלת מעשיך" (וכידוע מ"ש בזהר⁹ שהיום קאי על ר"ה), ולכן תיקנו לקרות פרשה זו לפני ר"ה. ועפ"ז מבארים¹⁰ בדברי המד"ר¹¹ שאתם נצבים היום כולכם "הי' ראוי להיות תחלת הספר, אלא שאין¹² מוקדם ומאוחר בתורה", שאעפ"כ, מה שנאמר אתם נצבים קרוב לסוף ספר משנה תורה, הרי זה לפי שהיום קאי על ר"ה, ולכן הסדרה נכתבה בענין שתהי' נקראת לפני ר"ה. וממשיך לבאר "שכל ניצוצי נשמות נצבים ומתעלים במקורם הראשון ביום זה עד לפני הוי', ראשיכם שבטיכם מחוטב עציך עד שואב מימין", והיינו, ש"בר"ה מתעלים כל המדריגות, אפילו מחוטב עציך עד שואב מימין שהם בחינות ומדריגות תחתונות, להיות כולם מתעלים למעלה במקור חוצבם כו' להיות לאחדים כאחד".

-
פ"ג ה"ב. טושו"ע או"ח סתכ"ח ס"ד.	(1) פרשתנו כט, ט"י.
(7) ראה מגלה עמוקות פרשתנו ד"ה בעשירי (ס, ד). פענח רזא סוף פרשתנו.	(2) רד"ה אתם נצבים תער"ב ותרד"ע (המשך תער"ב ח"א ע' קכ. ע' תרכו).
(8) תפלת מוסף דר"ה — מר"ה כז, א.	(3) איוב לד, יט.
(9) ראה זהר ח"ב לב, ב. ח"ג רלא, א.	(4) ע"פ פיוט "האוחז ביד משפט" לימים נוראים.
(10) אוה"ת ריש פרשתנו.	(5) פרשתנו מד, א.
(11) קה"ר פ"א, יב.	(6) תוס' מגילה לא, ב. רמב"ם הל' תפלה
(12) פסחים ו, ב.	

ובזה מודגש גודל הפלאת הענין דר"ה, שבו ישנו הענין דנצבים היום כולכם גוי, שזהו מעמד ומצב נעלה יותר אפילו מכמו שהי' במתן תורה. ובהקדים שר"ה קשור עם מ"ת¹³, שהרי בפסוקי שופרות מזכירים הענין דמ"ת — ויהי ביום השלישי וגו'¹⁴, ובפרט ע"פ המשל הידוע¹⁵ על תק"ש בר"ה, שעיי"ז מזכירים למלך את המעמד ומצב שהי' בשעה שהחזירה הקב"ה על כל אומה ולשון ולא קבלוה עד שבא אצל ישראל וקבלוה¹⁶. אבל אעפ"כ, ביחד עם הזכרון דמ"ת, ניתוסף בר"ה מעלה שלא בערך. והענין בזה, שבמ"ת, הנה למרות שהי' הענין דוירד הוי' על הר סיני¹⁷, הוא (עצמותו ומהותו ית') וכל פמליא דילי¹⁸, וכתוצאה מזה נעשה למטה מעמד ומצב דעוף לא פרח ושור לא געה כו'¹⁹, מ"מ, הי' משה מחיצה בפני עצמו אהרן מחיצה בפני עצמו כו' ובנ"י מחיצה בפני עצמו²⁰, משא"כ בר"ה הרי זה באופן נעלה יותר שלא בערך, שמשה ואהרן נכללים עם חוטב עציך ושואב מימך באופן שנצבים גוי כולכם.

ומזה מובן, שהענין דאתם נצבים גוי, שיש בו שתי נקודות, הענין דכולכם, וביחד עם זה גם חילוקי הדרגות דראשיכם שבטיכם עד חוטב עציך ושואב מימך, הרי זה מצד הענין ד"היום", דקאי על ר"ה, כדלקמן.

ג) **ויובן** בהקדם הדיוק בדברי רבינו הזקן שפרשה זו קורין לעולם לפני ר"ה, ומרומז במלת היום דקאי על ר"ה, דלכאורה, לפי הביאור שהיום קאי על ר"ה, היתה צריכה להיות הקריאה דאתם נצבים היום בר"ה (היום) עצמו, ולא לפני ר"ה.

אך הענין הוא, דהנה, ישנו כלל בתורה (כפי שנתבאר בתורת החסידות²¹) שבכל ענין צריך שיהי' לפנ"ז הכנה מלמטה, שהיא מעין הענין והמעמד ומצב שאליו נעשית ההכנה, שזהו כללות הענין דאתערותא דלתתא. ועד שגם כאשר לא יכול להיות ענין של אתערותא ממש, צ"ל עכ"פ ענין שהוא בבחי' הכנת מקום כו', בדוגמת הענין דאתר שלים (קוב"ה לא שריא אלא באתר שלים)²², שאין זה ענין של אתערותא

13 ראה אבורהם בטעמי התקיעות
 14 יתרו יט, טז.
 15 המשך וכנה תרל"ז פ"ע (סה"מ
 16 תרל"ז ח"ב ע' תקסו ואילך).
 17 ע"ז ב, ב. ספרי ופרש"י ברכה לג, ב.
 18 ראה שמו"ר פכ"ט, ח. ועוד.
 19 שמו"ר שם, ט.
 20 מכילתא ופרש"י יתרו שם, כד.
 21 ראה לקו"ת שה"ש כד, א ואילך.
 22 אגרות-קודש ח"ב ע' נז.
 23 זח"ג צ, ב. וראה לקו"ת שם. ובכ"מ.
 17 שם, כ.

שמכריחה את הגילוי מלמעלה (לאחרי שעלה ברצונו הענין שבאתערותא דלתתא נעשה אתערותא דלעילא)²³, אלא רק הכנת מקום שיהי' כלי מוכן ומוכשר שיוכל לבוא ולהתקבל הגילוי מלמעלה.

וענין זה (שיש צורך בהכנה מלמטה) מודגש ביותר בנוגע לר"ה, שהרי ר"ה הוא יום הששי למע"ב, יום ברוא אדה"ר, ואז נפעל בכללות הבריאה הענין דעבודת המטה, כיון שנתבטל המעמד ומצב דאדם אין לעבוד את האדמה²⁴ (כפי שהי' עד יום הששי), והתחילה פעולת המטה, לעבוד את האדמה, שאדמה רומז על ספירת המלכות²⁵, שכוללת כל סדר ההשתלשלות, ובוה צריך לפעול ענין העבודה, שזוהי תכלית הבריאה, כדי שלא יהי' נהמא דכסופא²⁶, ומה גם שעבודה היא צורך גבוה²⁷. ולכן, לפני ר"ה, שעז"נ אתם נצבים היום גו', צ"ל ההכנה מצד המטה מעין זה, עיי"ז שקורין פרשה זו בתורה.

(ד) **ויש** להוסיף בביאור הדגשת כללות ענין עבודת האדם בר"ה, שמצד זה הוא העילוי דר"ה (יום ברוא אדה"ר) לגבי כ"ה באלול שבו נברא העולם²⁸. ובהקדם ביאור העילוי דכ"ה באלול, שאז הי' הענין דבראשית ברא גו'²⁹, כמ"ש הרמב"ן שהלשון ברא מורה על הוצאת היש מאין [ובזה נכללת כל הבריאה שלאח"ז, שזהו מ"ש (בראשית ברא אלקים) את השמים ואת הארץ, את השמים לרבות תולדותיהם ואת הארץ לרבות תולדותיהם]³⁰, ומובן גודל העילוי דהתחלת הבריאה מאין ליש, כמבואר באגה"ק³¹ שענין זה אינו אלא בכחו של המאור עצמו, "מהותו ועצמותו של המאציל ב"ה שמציאותו הוא מעצמותו ואינו עלול מאיזה עילה וסיבה שקדמה לו ח"ו", ונמצא, שבכ"ה באלול הי' דבר חידוש שישנו רק בחיק הבורא, ובבורא עצמו — במקום ודרגא שלא קדמה לו עילה וסיבה ח"ו.

ונוסף לכך שבכ"ה באלול הי' הענין דבריאת יש מאין, הנה גם בנוגע להיש גופא [שיש בו כמה פרטים ופרטי פרטים, ככל פרטי עשרה המאמרות וצירופי האותיות ע"י חילופים ותמורות, עד לחילופים

27 ראה עבוה"ק חלק העבודה בתחלתו. של"ה שער הגדול כט, ב ואילך.

28 ויק"ר רפכ"ט. פסיקתא דר"כ פסקא כג. יל"ש פינחס רמז תשפב. ועוד.

29 בראשית א, א.

30 פרש"י שם, יד.

31 סימן כ.

23 ראה הסה"צ להצ"צ קס, א.

24 בראשית ב, ה.

25 ראה אוה"ת (יהל אור) תהלים ע' תקסז. ועוד.

26 ראה ירושלמי ערלה פ"א ה"ג. לקו"ת

צו ז, ריש ע"ד. ובכ"מ.

דחילופים ותמורות דתמורות (כמבואר בשער היחוד והאמונה³²), היתה מעלה מיוחדת בכ"ה באלול, שבו נאמר המאמר הראשון, ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור³³, שזהו האור שנברא ביום ראשון³⁴, שהי' אור נפלא לא רק בכמות אלא בעיקר באיכות, עד שהי' אדה"ר צופה בו מסוף העולם ועד סופו³⁴, כמבואר בכ"מ בארוכה³⁵ וולהעיר מחילוקי הדעות במדרשי חז"ל³⁶ אם אור זה האיר רק ביום הראשון, או שהאיר עד יום הרביעי וכו', אבל בכל אופן, בריאת אור זה היתה ביום הראשון, כ"ה באלול]. ועוד זאת, שבכ"ה באלול היתה גם המעלה שישנה בבריאה גופא בסדר ההשתלשלות מדרגא לדרגא, שהכוונה בזה היא (לא להקטין ולצמצם הענין ח"ו, אלא) כדי לפעול שגם התחתון יוכל לקבלו, ועד שיהי' בדוגמת דם ובשר כבשרו³⁷, שלכן צריך להיות האור לפי הכחות והכלים שלו, הנה גם מעלה זו היתה באור שנברא ביום ראשון (כ"ה באלול), כידוע תורת הבעש"ט³⁸ והרב המגיד (ברמזי תורה³⁹) בביאור מאמר הזהר⁴⁰ בטעם החילוק בין שאר המאמרות שבהם נאמר ויאמר אלקים יהי' גו' ויהי' כן, משא"כ בבריאת האור נאמר ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור, שלאחרי שויאמר אלקים יהי אור, הנה האור שנמשך למטה בפועל (ויהי אור) בא באופן של גבורה וצמצום, אלא תכליתם ותוכנם וענינם הוא כדי שהתחתון יוכל לקבל זאת באופן של אור.

אמנם אע"פ שכל הענינים הנ"ל (שיש מעלה נפלאה בכל אחד מהם) היו ביום ראשון (כ"ה באלול) דוקא, ולכן, הנה אפילו בנוגע לר"ה, זה היום תחילת מעשיך, נאמר שהוא זכרון ליום ראשון⁸, שלפי א' הפירושים הכוונה היא על יום ראשון דששת ימי בראשית⁴¹, שדוקא בו ישנם כל הענינים הנ"ל, מ"מ, גדלה מעלת ר"ה, יום ברוא אדה"ר, כיון שבו התחיל כללות הענין דעבודת המטה.

(ה) **וביאור** הענין יובן ממ"ש בבריאת האדם נעשה אדם בצלמנו כדמותנו⁴², והיינו, שנוסף על הענין דנעשה לשון רבים, שבזה מודגש שהאדם הוא כללות כל הבריאה כולה, ובבריאתו נשתתפו

---

38) כש"ט סרמ"ז.	32) בתחלתו ובסופו.
39) אור תורה סו"ס ב. ס"ד. סו"ס קפג.	33) בראשית א, ג.
40) ח"א רסד, א (בהשמטות). ח"ב קכז, ב. קסז, א.	34) חגיגה יב, א. ב"ר פ"ג, ו. פי"א, ב.
41) ראה לקו"ת דרושי ר"ה נח, א. המשך תער"ב ח"א ס"ע תז ואילך. ח"ב ע' א'קמ. ובכ"מ.	35) ראה ספר הערכים חב"ד ערך אור שנברא כו' (כרך ג ע' תקיב ואילך). וש"נ.
	36) ראה ב"ר פ"ג שם. לקו"ש ח"י ע' 7 הערה 8.
42) בראשית שם, כו.	37) ל' התיניא פ"ה (ט, ב).

כל הכחות כו'⁴³, כדי שלאח"ז יוכל האדם לכבוש את כל הענינים, כמ"ש⁴⁴ מלאו את הארץ וכבשוה (כמרומו גם בגמרא בסוגיא הידועה בסנהדרין⁴⁵), הנה עוד זאת, שהאדם נברא בב' הענינים דצלם (בצלמנו) ודמות (כדמותנו). ובהקדים החילוק ביניהם בפשטות הדברים⁴⁶, שכדמותנו הוא רק ענין של דמות (אָפּבילד), ואילו בצלמנו מורה שזהו הענין עצמו. ובכללות ה"ז החילוק בין זה לכה (כמבואר בלקו"ת מטות⁴⁷ בפירוש מארו"ל⁴⁸ כל הנביאים נתנבאו בכה נוסף עליהם משה שנתנבא בזה), שהלשון זה מורה על הענין עצמו, וכמובא גם בפירוש רש"י עה"ת על הפסוק⁴⁹ זה אֱלִי, שהיו מראין אותו באצבע, משא"כ הלשון כה הרי זה רק כדוגמת הדבר, ועד כפי שהוא בדרגה נמוכה יותר, בכ"ף הדמיון. ועל בריאת האדם נאמר שהיו בזה ב' הענינים דבצלמנו וכדמותנו.

והענין בזה, כמבואר בלקו"ת⁵⁰ שבריאת העולם בכ"ה באלול היא בבחי' כה, כדמותנו, להיות נראה העולם ליש ודבר כו'. וכמובן בפשטות, שהרי עולם הוא מלשון העלם (והסתר)⁵¹, והיינו, שאע"פ שמבין בעצמו בהתבוננות שכלית שאין דבר עושה את עצמו⁵² (ככל פרטי הראיות שבדבר), ובהכרח שישנו בורא כו', וא"כ הרי ע"י התבוננות אמיתית בהכרח לבוא לידי החלטה שיש בעה"ב לבירה זו⁵³, מ"מ, ה"ז נשאר אצלו רק בשכל, ועדיין אין זה באופן שמורה באצבע כו', והיינו לפי שזהו ענין של שכל שיש בו מדידות והגבלות, ושייך לשאול קושיא שתחליש אצלו את הענין, ועד לקושיא שמפריכה אצלו את כל הענין (וכמו החילוק בתורה בין קשיא, שגם לאחר' נשאר הענין, לתובתא⁵⁴), ובודאי שאין זה באופן של התאמתות כמו דבר שמורה באצבעו, שלא שייך שתהי' בו חלישות, כיון שראה זאת בעצמו. אמנם, ביום הששי למע"ב היתה בריאת האדם, שאמר לכל הנבראים בואו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני הוי' עושנו⁵⁵, ועי"ז פעל בכל הבריאה כולה הענין ד"זה". וזוהי גם כללות עבודת בני, כפי שנעשה בגלוי ע"י משה רבינו שאמר

43) ראה ספר הערכים חב"ד ערך אדם
 ס"א (כרך א' – ע' ככו). וש"נ.
 44) בראשית שם, כח.
 45) לו, א.
 46) ראה גם סה"מ תרצ"א ע' יט ואילך.
 47) פב, סע"א ואילך.
 48) ספרי ופרש"י ר"פ מטות.
 49) בשלח טו, ב. וראה גם פרש"י סוף
 תענית.
 50) פרשתנו מז, ב. וראה גם תו"מ סה"מ
 תשרי ע' כט ואילך.
 51) ראה לקו"ת שלח לו, ד. ובכ"מ.
 52) ראה חובת הלבבות שער היחוד
 רפ"ה. הובא ונת' בס' התקירה להצ"צ קה, א.
 53) ראה ב"ר רפלי"ט.
 54) ראה פרש"בם ב"ב נב, ב.
 55) תהלים צה, ו. וראה פרדר"א פ"א.
 זהר ח"א רכא, ב. ח"ג קז, ב. ועוד.

"זה הדבר"⁵⁶, שפועלים (בר"ה, יום הששי למע"ב, בחי' היסוד) הענין דואמרתם כה לחי"⁵⁷, להמשיך בחי' "זה" בכל הבריאה, שמצד עצמה היא רק בבחי' כה, כדמותנו.

אך כדי שהאדם יוכל לפעול זאת בכל הבריאה, הוצרכה בריאתו להיות באופן דנעשה אדם בצלמנו כדמותנו. דהנה, כוונת בריאת האדם שנברא אחר למע"ב⁵⁸ דוקא, היא, כדי שיגבי' את כל מע"ב עד למעמד ומצב שאין למעלה הימנו. אמנם, בשביל זה לא מספיק שיהי' אצלו הענין דצלמנו בלבד, כיון שאז לא יהי' לו קשר וחיבור עם הבריאה. ולכן הוצרך להיות אצלו גם הענין דכדמותנו, שעיי"ז יהי' לו קשר ושייכות עם הבריאה כדי שתהי' לו שליטה לפעול בה [ולא רק באופן של שליטה בהכרח, אלא ע"ד שנאמר בנוגע לבני"י ומלכותו ברצון קבלו עליהם⁵⁹, נעשה כן גם בהבריאה כולה. ובדוגמת המעמד ומצב דלעתיד לבוא, כמבואר במדרשי רז"ל⁶⁰ שהבריאה עצמה תכריז ותזעק שבת היום, שלכן צ"ל ההנהגה באופן המתאים ליום השבת]. ועיי"ז שבריאת האדם היא בצלמנו כדמותנו, היינו, שב' הענינים דבצלמנו כדמותנו מתחברים ומתאחדים בבריאה אחת, יכול האדם להיות ממוצע לפעול החיבור של הבריאה, כדמותנו, עם עצמותו ומהותו ית', בצלמנו, באופן שיהי' הוי' אחד ושמו אחד⁶¹, ולמעלה מזה, אין עוד מלבדו⁶², ועד להמבואר בתניא⁶³ שאין שינוי בין קודם הבריאה ולאחר הבריאה, שזהו אמיתית הענין, אלא שיש צורך לגלות זאת בבריאה למטה, וזוהי תכלית עבודת האדם, החל מאדה"ר, ועד"ז כל אחד מישראל, שהרי חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם⁴⁵, ולפיכך נברא האדם יחיד⁴⁵, ולכן צ"ל בעבודתו ב' הענינים דצלמנו ודמותנו, היינו, להביא את עצמו לדרגא הכי עליונה שיכול להגיע אלי' (בצלמנו), ולהמשיך ולפעול זאת גם בחלקו בעולם ובעולם כולו (כדמותנו) להעלותו עמו, ועד שאפילו בהיותו עוה"ז התחתון שאין תחתון למטה הימנו, יהי' דירה לו ית'⁶⁴, וכמבואר⁶⁵ בענין הדירה, שהדר

62) ואתחנן ד, לה.

63) פרק כ.

64) ראה נתחומא בחוקתי ג. נשא טז.

ב"ר ספ"ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפ"ו. ובכ"מ.

65) ראה מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' תפט (ועם הגהות וכו' — אוה"ת שה"ש ח"ב ע' תרעט ואילך). אוה"ת בלק ע' תתקצו ואילך.

56) מטות ל, ב.

57) שמואל-א כה, ו. וראה לקו"ת

פרשתנו מז, ב ואילך.

58) ב"ר רפ"ח. ויק"ר רפי"ד. וראה לקו"ת

מטות שם, ג ואילך.

59) ראה לקו"ת דרושים לר"ה נו, ב ואילך.

60) ראה מדרש תהלים מזמור עג בסופו.

ועוד.

61) זכרי' יד, ט.

בתוך הדירה נמצא בה בכל מציאותו, ללא העלמות והסתרים כלל, וענין זה פועלים בני" בתחתונים.

וזהו כללות העילוי דר"ה לגבי כ"ה באלול, דאע"פ שבכ"ה אלול נברא העולם וכל סדר ההשתלשלות מאין ליש, שבזה נמצא המאור בגלוי, שהרי בענין שאין תחתון למטה הימנו רואים שנתהווה ע"י מי שאין עילה וסיבה שקדמה לו ח"ו, מ"מ, ביחס ובערך להבנה והשגה הרי זה באופן דכדמותנו בלבד, שהרי הבריאה היתה באופן שכח הפועל יהי' בהעלם מהנפעל. ובוזה הוא החידוש דר"ה (יום הששי למע"ב), שאז ה' הענין דנעשה אדם בצלמנו (אבל גם) כדמותנו, כיון שענינו ושליחותו היא לעשות לו ית' דירה בתחתונים, היינו, שיהי' חיבור בין עצמותו ומהותו ית' עם מציאות התחתונים באופן של דירה.

(ו) **אמנם** כדי לפעול זאת בעולם, צריך לפעול זאת תחילה בעולם קטן זה האדם⁶⁶, בעבודתו בעצמו. והענין בזה, דהנה, עבודת האדם היא בכחות פנימיים, וגם בכחות מקיפים, לא רק מקיף הקרוב, אלא אפילו מקיף הרחוק, שיש לו איזה שייכות לכחות הפנימיים. ויתירה מזה, אפילו בנוגע לעצם הנפש שלמעלה אפילו מכחות מקיפים, הנה אע"פ שלכאורה לא שייך בזה הענין של עבודת האדם, שהרי יכול להיות שאינו יודע באיזו דרך מוליכין אותו⁶⁷, כיון שאינו יודע המעמד ומצב של עצם נפשו⁶⁸, מ"מ, יש על זה נתינת כח מלמעלה, שמעמידים אותו במעמד ומצב שעצם נפשו תהי' אצלו בגלוי.

וזהו ענין בצלמנו כדמותנו בעבודת האדם, דהנה, הענין דבצלמנו קאי (בעיקר) על עצם הנפש שהיא בדוגמת העצם דלמעלה, וכידוע מאמר רבינו נשיאנו כ"ק מו"ח אדמו"ר עה"פ אתם נצבים היום כולכם⁶⁹, שהעצם של איש פשוט למטה הוא כלי להעצמות דלמעלה דוקא. ועז"נ אתם נצבים גו', לשון נפעל⁷⁰, שזהו ענין שנעשה מלמעלה, שמעמידים אותו במעמד ומצב שעצם נפשו תהי' קשורה עם העצם דלמעלה, שזהו גם מ"ש נצבים גו' לפני הוי' אלקיכם, שרומז עם הפנימיות (העצם) דהוי' אלקיכם. אמנם, העבודה היא להמשיך את הבחי' דבצלמנו גם בבחי'

69) ספר השיחות תש"ז ע' 136. כש"ט (קה"ת, תשס"ד) הוספות סקנ"ה ואילך. וש"נ. 70) אוה"ת פרשתנו ע' א'קפט. ע' א'קצז. ע' א'רא. ע' א'רג. ס"ע א'רד ואילך. ריש וסוף ד"ה אתם נצבים תע"ב (המשך תע"ב ח"א ע' קכ. ע' קכו).

66) תנחומא פקודי ג. זח"ג לג, ב. תקו"ז תס"ט (ק, ב. קא, א). ועוד. 67) ברכות כח, ב. 68) ראה לקו"ת ויקרא (הוספות) נ, סע"ד. סה"מ תרצ"ו ע' 50 ואילך.

כדמותנו, היינו, שעצם הנפש (עיקר הענין דבצלמנו) יומשך גם בכחות המקיפים ועל ידם גם בכחות הפנימיים, ועד לבחי' הרגל שבנפש (כמובא בלקו"ת בדרוש הנ"ל: משל האדם שהוא בעל קומה בראש ורגלים כו').

וכשם שצ"ל החיבור דבצלמנו וכדמותנו בעבודת כל אחד מישראל בתור יחיד (כפי שהי' אצל אדה"ר, כנ"ל ס"ה), כן הוא גם בנוגע לכללות בני"י, שהם קומה אחת שלימה⁷¹, שזהו הענין דנצבים גו' כולכם, שזהו המעמד ומצב שמצד עצם הנפש (שבזה שוים כל בני"י), בצלמנו, ונמשך גם בבחי' כדמותנו, בפרטי המדריגות דראשיכם שבטיכם עד חוטב עציך ושואב מימך (שכנגדם הם כל פרטי הכחות עד לכח הכי תחתון שבו, שהו"ע שואב מימך), ובאופן שהענין דכולכם הוא בהמשך אחד וענין אחד עם פרטי המדריגות דראשיכם שבטיכם עד שואב מימך.

ז) והנה מידי שנה בשנה חוזרים הדברים לקדמותם, הן בנוגע לכ"ה באלול שבו נברא העולם, והן בנוגע ליום ששי למע"ב שבו היתה בריאת האדם [כולל גם כל הדרגות והעילויים שהיו רק ביום ראשון, ועליהם אומרים בר"ה זכרון ליום ראשון (כנ"ל ס"ד)], היינו, שענינים אלו נותנים כח גם בעבודה דר"ה⁷², שכל זה חוזר ונשנה מידי שנה בשנה, אלא שבכל שנה חדשה הרי זה באופן נעלה ביותר, כמבואר באגה"ק⁷² בפירוש הכתוב⁷³ מרשית השנה ועד אחרית שנה, שבכל שנה ושנה יורד ומאיר כו' אור חדש ומחודש כו' עליון יותר שלא הי' מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה.

והענין בזה, שמידי שנה בשנה נברא העולם בכ"ה באלול, כמבואר בחסידות⁷⁴, וכן מצינו⁷⁵ שהי' מנהג אצל כמה שהיו לומדים בכ"ה באלול (יום ראשון למע"ב) פרשת בריאת יום ראשון, ובכ"ו באלול (יום שני למע"ב) פרשת בריאת יום השני כו', ועד לר"ה שבו למדו חלק התורה שבו מדובר אודות ענין הבריאה ביום הששי, ומזה מוכח שבימים אלו חוזרים ונשנים מידי שנה בשנה אותם הענינים שהיו בתחילת הבריאה. ולכן, כשם שבתחילת הבריאה גילה אדה"ר הענין העיקרי שבכל הבריאה, שלא יהי' הענין של נהמא דכיסופא, אלא עבודה צורך גבוה,

תקמד ואילך. ד"ה כי המצוה הזאת תשכ"ו (סה"מ תשכ"ו ע' שו ואילך).

75) ראה סידור יעב"ץ דיני חודש אלול אות כב. לקו"ש חט"ז ע' 488 הערה 54.

71) לקו"ת שם.

72) סימן יד.

73) עקב יא, יב.

74) ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי

פרשתנו ע' תתצ ואילך. סה"מ תרל"א ח"ב ע'

וגילה זאת גם בכל עניני הבריאה שנבראו בימים שלפנ"ז, באמרו לכל הנבראים בואו ונשתחוה ונכרעה נברכה לפני הוי' עושונו, ועד שגילה זאת גם בנוגע לאור שנברא ביום ראשון, שתכליתו של אור זה היא כדי שיהי' האדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו — הנה כן הוא גם מידי שנה בשנה, שעוד לפני ר"ה (יום ברוא אדה"ר), בכ"ה באלול שבו נברא העולם, צריכה להיות כבר עבודת האדם בכח עצמו, ובאופן שמידי יום ביומו ניתוסף עוד ענין בעבודת ה' ע"י האדם למטה. ובכל הענינים נעשית העבודה באופן נצבים, שמורה על עמידה בתוקף, ששום דבר לא מזיז אותו ממקומו, ועד לעמידה בתוקף של מלך, נצבים מלשון נצב מלך⁷⁶ (כמבואר בדרושי חסידות בכ"מ⁷⁷), ובאופן שמאחד ע"י עבודתו את עצם הנפש (שזהו"ע דכולכם), עם הכחות הפרטיים עד הכח הכי תחתון (פרטי המדריגות דראשיכם שבטיכם עד שואב מימין).

אך גם בנוגע לעבודת האדם בכח עצמו יש נתינת כח מלמעלה (כמרומז בזה שנצבים הוא לשון נפעל (כנ"ל ס"ו)), כמבואר בזה⁷⁸ שזהו ענינו של כל חודש אלול, כמובא בלקו"ת⁷⁹ (מספרי קבלה⁸⁰) שבחודש אלול מאירים י"ג מדות הרחמים נשהם למעלה מסדר ההשתלשלות, שלכן אינם חוזרות ריקם⁸¹, והיינו, שברור הדבר שפועלים פעולתם באופן שלא מתחשבים עם מה שנעשה בסדר ההשתלשלות, כיון שהם למעלה שלא בערך מסדר זה, וכמשל המלך שנמצא בשדה ומקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם⁸². וזוהי הנתינת כח מלמעלה שמתחילה מר"ח אלול. ובמיוחד החל מח"י אלול, שנותן חיות בכל עניני אלול⁸³, שאז הרי זה בדרגא נעלית יותר. ולמעלה יותר הרי זה בימי הסליחות, כמאמר הבעש"ט⁸⁴ שאז מוחל הקב"ה את שיירי (די רעשטלאַך) החוב כו', שזהו ענין שלמעלה מהנהגה דסדר השתלשלות כולו. ועאכו"כ בסמיכות לר"ה, ועאכו"כ בשבת שלפני ר"ה, שמיני' מתברכין כולהו יומין⁸⁵. וע"י הנתינת כח מלמעלה, מגיעים לתכלית השלימות שמצד עבודת הנברא, לאחד את ב' הענינים דבצלמנו

76 לשון הכתוב — מלכים"א כב, מח.

77 אוה"ת פרתנו ס"ע א'רא ואילך.

81 ר"ה יז, ב.

82 לקו"ת שם לב, ב.

83 ספר השיחות תש"ה ע' 122. וראה

84 לקו"ש ח"ט ע' 250 ואילך.

85 כש"ט (קה"ת, תשס"ד) הוספות

86 סקצ"א. וש"נ.

87 ראה סידור האריז"ל להר"ש מרשקוב

88 בסדר כוונות ר"ח אלול בתחילתו. משנת

89 ראה זח"ב סג, ב, פח, א.

וכדמותנו, שזהו הענין דכולכם והענין דראשיכם שבטיכם עד חוטב עציץ ושואב מימין כפי שבאים בהמשך וענין אחד.

ולאחרי שעובד עבודתו בענין זה כפי יכלתו ושרש נשמתו בימים שלפני ר"ה, ועד לשלימות עבודת המטה באופן דאתר שלים (כנ"ל ס"ג), אזי נעשה בר"ה הענין דנצבים היום כולכם גוי' כפי שנמשך מלמעלה, שזהו"ע דנצבים לשון נפעל.

(ח) **וזהו** אתם נצבים היום כולכם וגוי', דהנה, פרשה זו קורין לעולם לפני ר"ה — בשבת שלפני ר"ה, ולפי תקנת רבותינו נשיאינו⁸⁶ הנה כבר ביום ראשון בשבוע זה (דפ' נצבים) מתחילים ללמוד בשיעורים הידועים את הפסוק אתם נצבים היום כולכם, שעל שמו נקראת הפרשה כולה, וזהו הענין דטרח⁸⁷ בערב שבת שעיי"ז יאכל בשבת שלפני ר"ה, שבת פ' נצבים, שזהו השבת שלפני הבריאה⁸⁸, שהוא למעלה מכל סדר ההשתלשלות (ובדוגמת זה הו"ע השבת דכל שבתות השנה, ועאכו"כ בשבת הכללי שלפני ר"ה). וכיון שקורין פרשה זו בתורה בשבת שלפני ר"ה, נמצא, שתורת אמת מעידה שלפני ר"ה ישנו כבר הענין דאתם נצבים היום כולכם גוי' ראשיכם שבטיכם גוי' מחוטב עציץ עד שואב מימין (כפי שבאים בתורה בהמשך וענין אחד), שזהו כפי שהענין הוא מצד עבודת האדם. ועוד זאת, שענין הקריאה בתורה הוא גם מלשון המשכה, שקורא וממשיך כו' (כמבואר בתניא⁸⁹), והיינו, שעיי"ז פועלים שיומשך הענין דאתם נצבים היום כולכם באופן נעלה יותר ובכל השטורעם כפי שהוא מצד ההמשכה מלמעלה, שזהו מה שנפעל בר"ה — לאחרי שבניי מסיימים עבודתם שהתחילו בה מר"ח אלול, שאז נמצא המלך בשדה, מלך דייקא, שכבר אז הוא בבחי' מלך, ובגלל זה רוצים לצאת להקביל פניו⁹², אלא שאין זה מגיע לדרגת המלוכה שפועלים בניי בר"ה, תמליכוני עליכם⁹⁰, עיי"ז שמכתירים את הקב"ה למלך, ובשמחה עצומה, כמבואר בארוכה בהמשך (ר"ה) תש"ג⁹¹ (ויהי בשלושים שנה⁹²) שענין ההכתרה קשור עם שמחה גדולה ויראת הרוממות, והקב"ה מקבל את ההכתרה, ונעשה מלך בגלוי (כפי שמבקשים גלה כבוד מלכותך עלינו⁹³), ומקבל גם את הבקשה

86 ראה "היום יום" יט טבת. ובכ"מ.

87 ע"ז ג, סע"א.

88 ראה פרדס שער ד (שער עצמות

וכלים) פ"ז. תורת העולה (להרמ"א) ח"ג

פנ"ט. פי' חכמוני (לר' שבת דונולו) לספר

יצירה פ"ד מ"ד.

89 סוף פרק לז.

90 ר"ה טז, סע"א. וש"נ.

91 סה"מ תש"ג ס"ע 6.

92 לשון הכתוב — יחזקאל א, א. וראה

לקו"ש ח"ד ע' 1323.

93 בתפלת מוסף דיו"ט וימים נוראים.

מלוך על העולם כולו בכבודך⁹⁴, באופן של מלוכה דוקא, בדוגמת המלוכה על בניי שהיא באופן שמלכותו ברצון קבלו עליהם⁹⁵.

וכיון שאתם נצבים היום כולכם לפני הוי' אלקיכם, הנה באור פני מלך חיים⁹⁶, ולכן ממשיכים כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה, חיים רוחניים וחיים גשמיים, באופן דבני חיי ומזוני (ובכולם) רויחי, למטה מעשרה טפחים, מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה⁹⁷. ובקרוב ממש נעשה הענין דבאור פני מלך חיים בשלימותו, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאז יקויים היעוד⁹⁸ לא יהי' לך עוד השמש לאור יומם גו' והי' לך הוי' לאור עולם, שהקב"ה בעצמו יהי' אורן של ישראל, וכדרשת רז"ל⁹⁹ עה"פ אתם נצבים היום, מה היום מאיר כו' אף אתם עתיד להאיר לכם, והיינו, שכל אחד מישראל מאיר, ועאכו"כ שכללות בניי מאירים, כיון שמתגלה בהם לא רק דרגת אור השמש (השמש לאור יומם), ועד לדרגה הכי נעלית שבשמש, אלא הוי' יהי' לך אור עולם¹⁰⁰ (הוי' שמשך¹⁰¹). וכל זה נמשך למטה בתחתונים, בעוה"ז התחתון שאין תחתון למטה הימנו, שדוקא שם נעשית דירה לו ית', ושם משלימים (מלשון שלימות¹⁰²) את ימי השנה העוברת, ומתכוננים לשנה החדשה, שתהי' באופן של חידוש, באור חדש שאין למעלה הימנו (כמבואר באגה"ק¹⁰³). וכאשר יודעים זאת, אזי נעשה כבר תוספת אור (ליכטיקער) בימי השנה העוברת שהם הכנה קרובה לר"ה, ונעשה מעמד ומצב של אור (ליכטיק) בעבודתו ברוחניות ובעבודתו בגשמיות, לעבוד את הוי' בשלימות ומתוך אור וחיות, וכאמור, שממשיכים שנה מאירה ושנה טובה ומתוקה, עד למטה מעשרה טפחים, בפשטות כל הענינים.

98) תנחומא ריש פרשתנו.

99) ישעי' שם, כ.

100) ע"פ ישעי' שם.

101) ראה גם לקו"ת פ' ראה ל, ריש ע"ג.

94) תפלת העמידה לר"ה.

95) משלי טז, טו. וראה לקו"ת שם. בלק

עב, ב. מסעי צג, ב.

96) ברכה שלישית דברכת המזון.

97) ישעי' ס, יט.

הוספה

[בין כסא לעשור, הישיית:]

ש"ז בעזפאלאָוו

מבואר בכ"מ בדא"ח שבתשרי נאמר ב"פ אנכי (משא"כ במ"ת שנאמר רק פ"א), כי אז ממלאים החסרונות. והנה בכל השנים צ"ל לזה אתדל"ת **במעשה** בני"א, היינו תק"ש, ולא הכל בקיאים בזה, משא"כ בשנה זו, דיו"ט שר"ה יום א ח"ל בשבת הרי ההתחלה מה שדורשים מהאדם, הוא רק אמירת הפסוקים, היינו הבאת רא"י מן התורה שצ"ל מילוי החסרונות. והנה ידוע שבר"ה הוא ההחלטה על מזונות הגשמיים ג"כ, וכמרו"ל מזונותיו כו'.

וא"כ כהנ"ל הוא ג"כ בנוגע לחסרונות הגשמיים.

ויה"ר אשר בהקדם, ימולאו כל חסרונותיו וגם העגמ"נ שסבל ע"ז, ובאופן אשר **יהפכו** לברכה. באיחול חוגמח"ט.

מצילום כתי"ק. נדפס בתשורה (גרָאָנער, תשע"ד).
 ש"ז בעזפאלאָוו: מוה"ר שניאור זלמן. אגרות נוספות אליו — אג"ק חט"ז אגרת ר'מג, ובהנסמן בהערות שם.
 מבואר בכ"מ בדא"ח .. ב"פ אנכי .. ממלאים החסרונות: ראה לקו"ת דרושי ש"ש סה, א ואילך. ובכ"מ.
 תק"ש, ולא הכל בקיאים בזה: ר"ה כט, ב. בשנה זו: דומן כתיבת האגרת.
 שר"ה .. ח"ל: = של ראש השנה .. חל להיות.
 אמירת הפסוקים .. הבאת רא"י מן התורה: ראה סידור עם דא"ח רלח, ב. ובכ"מ. וראה גם אג"ק ח"א אגרת קמט (ע' רעט), ובהנסמן שם.
 שבר"ה הוא ההחלטה על מזונות הגשמיים: ראה הגמ"י ה' תשובה פ"ג ה"ג (בשם הרמב"ן) — הובא בלקו"ת דרושי ר"ה נט, ב.
 וכמרו"ל מזונותיו כו': ביצה טז, רע"א.

לעילוי נשמת

ר' שלמה ב"ר יצחק ע"ה

נלביע י"א טבת, ה'תשס"ז

מרת שרה רחל רות ב"ר אברהם ע"ה

נלביע כ"ה אלול, ה'תשס"ו

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס בהשתדלות ולזכות

בניהם, צאצאיהם וכל משפחתם

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות ובריאות

לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר זי"ע

ולהצלחה רבה ומופלגה בטוב הנראה והנגלה

בכל אשר יפנו בגשמיות וברוחניות

ולנחת רוח יהודי חסידותי מתוך שמחה וטוב לבב